

ምስ ኢትዮጵያ ዘራኽብ ደባት ተኸፊቲ ማለት

ዘቤታዊ ፖለቲካዊ ጸገም ኤርትራ ተፈቲሖ ማለት ኣይኮነን

ሻድሻይ ክፋል

ኣብ ሓምሻይ ክፋል፡ ስለዚ ኣብ ደምበ ፈታዊ ዘለው ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ኤርትራ ኣብ ከምዚ ዝበለ ሓደ ነቲ ካልእ ዘዕንቅፊሉ፡ ኣብ ሕምትኹትኹ ዝበለ ባሕሪ ፖለቲካዊ ድሕረት ተሸኽሎምዮም፡ ብተግባር ዘይሰነ ንመሰረታዊ ናይ ስርዓት ለውጢ ንቃለስ ኣለና ዝብሉ። ድሕነት ህዝብን ሃገርን ቅድሚ ኩሉ ኢሎም ዝጭርሑ። ገዛእ ርእሰኻ ካብ ፖለቲካዊ ድሕረት ከይነጻህካ፡ መንገዲ ሓቀኛ ህዝባዊ ፖለቲካዊ ለውጢ ከይሓዝኻን ባህሊ ሓባራዊ ስራሕን ምክብባርን ከይወነንኻን ሓደ ስጉምቲ ንቅድሚት ምዃድ ከምዘይከኣል ከኣ ኣተሃላልዎኦም ህያው መረጋገጹዮ ምስ በለና ኢና ኣቋሪጽናዮ ኔርና። ሻድሻይ ክፋሉ እነሆ ካብቲ ዝተጀረጸሉ ቀጸሉ ይቐርብ።

ብዛይካይ ብዛዕባ ህዝብን ሃገርን ዝሓሰብ ዝሓለ ወይ ዝምልከቶ የለን ዝብል ትምክሕታዊ ኣረኣእያ፣ እሙን መሻርኽቲ ናይ ቃልሲ መሓዛ ከም ዘለዎ ዘይርኢ፡ ኩሉ የንኒየኒ ይንዕቀኒ ይሰግረኒ ይንጽላኒ ብዝብል ሕማም ዝተለኸፈ ጸቢብ ኣረኣእያ፣ ናይ ገዛእ ርእሱ ናተይ ዝብሎ ፖለቲካዊ መንነት ዘይብሉ፡ ከከም ኩነታቱ ሓይሊ ሚዛን እናረኣየ ዘውድኽድኽ ማእከል ሰፋሪ መዋቕሩ ላዕለዎይ ኢድ ሓዞም ዝዋሰኹሉ ፖለቲካዊ ባይታዮ ጸኒሑን ዛጊትውን ዘሎ ደምበ ሓይልታት ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ኤርትራ። ብኣፍ ህዝቢ ዝበታትን ሃገርን ዘዕኑ ዘሎ ፍጹም መላኽ እንኮ ሰባዊ መንግስታዊ ጉጅለ ህግደፍ፡ ንምውጋድ ይቃለስ ኣለኹ ንቃለስ ኣለና እናተበህለን ድሕነት ህዝብን ሃገርን ቅድሚ ኩሉ እናተጨረሐን፡ ብባህሪ ደረጃ ገና ዘይተገርሐን ብተግባር ዝሰረሓሉ ዘሎን ግን እዚ ዝተገልጸ ፖለቲካዊ ድሕረታትዮ።

ሓደ ሰባዊ ፍጹም መላኽ ገዛኢ ኤርትራ፡ ብጭቡጥ ናይ ምትግባር ዓቕሙ ዘይኮነ ብባህሪ ትምክሕተኛዮ። ተሳታፊ ወዲቐ እንከሎ መን ከመይ ይብል። ብሓሳብ ንዝበልጽዎ ዝብድህዎ ወገናት፡ ብተመሳሳሊ ሓይሊ ሓሳብ ክገጥሞም ዘኸእሎ ባህሪ፡ ፖለቲካዊ ብቕዓት፡ ድልውነትን ግን የብሉን። ካብ ክሳብ ተመክሮኡ ከይቀደመኒ ክቕድም ብዓመጽ ናይ ምውጋድ ፋሽሽታዊ ባህሪዮ ዘለዎ። ተጸዋርነት የብሉን። ባህሊ ክፉት መኣዲ ፖለቲካዊ ዘተ ኣይፈቱን። ክስማዕ ምበር ናይ ካልኣት ሓሳባት ደው ኢሉ ክሰምዕ፡ ሕጊ ሃልይዎ፡ ብሕጊ ተማእዚዞ ንርእይቶ ብዙሓት ኣኸቢሩ ክኸይድ ባህሪን ባህሉን ኣየፍቅደሉን።

እዚ ከምዚ ዝበለ ትምክሕታዊ ሕማም ምበኣር፡ ፍጹም ብኣንጻሩ ብዝኾነ ህዝባዊ ደሞክራሲያዊ ፖለቲካዊ ባህሪ ምበር፡ ቡቲ ንሱ ዝወነኖ ኣዕናዊ ትምክሕታዊ ባህሪ፡ ብሓጺርን ብኸዊሕን ጸላኢኡ፡ እሙን ናይ ቃልሲ መሓዛኡ ፈላሊዮ ብዘይርኢ ጸቢብ ኣረኣእያን ከም ርስሓት መመሓላለፊ ሻምብቆ ኒዮው ነጀው እናበልካ ኣብ ዘዝሞቐ ብምስሓንን ኣይግራሕን። ኣይምከትን ኣይሰዓርን። " እሾኽ ብእሾኽ" ዝብል ምሳሌ፡ ሃገሪ ከደን መሰረታዊ ህዝባዊ ፖለቲካዊ ለውጢ ኣብ ምምጻእ ኣይሰርሕን። ኣብ ፖለቲካ መሰረታዊ ለውጢ ክበሃል እንከሎ፡ ነቲ ዝተፈልየ ሓሳብ ዘለዎ ሰብ ወይ ውድብ ብዓይኒ ዕሙት ምጽላእ፡ ኣብ ፖለቲካ ድሕረት ተኣሊኽካ ብሓሶት ካልኣት ክጸልእዎ ምግባር፡ ወይ ብዓመጽ ምውጋድ ዘይኮነ፡ ብወሳኒ መልክዑ ካብቲ ዝሓመቐ ዝተጸልኦ ዝተኾነ፡ ዝሓሸ ዝበለጸ፡ ብዙሓት ዝቕበልዎን ዝጥቀሙሉን ሓይሊ ሓሳብ ሒዝካ ምርካብ ማለትዮ። ነዚ ድማ ብሕግን ብፖለቲካዊ ንቕሓትን ምውሓስ ማለትዮ።

ኣብ ዝበዝሕ ክበሃል ዝከኣል ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝጸንሐን ዘሎ ገዛኢ ኣተሓሳስባ ግን፡ ካብ ዜጋታትን ማሕበራዊ ክፍልታትን ንዝለዓሉ ናይ መሰል ሕቶታትን መልክዕ ውደባን ኣብ ክንዲ ብዓይኒ ፍትሕን መሰል ዝቕበልን ሓቢሩ ክሰርሕ ድልውነቱ ዘርእን ተሓቢእካ ቡቲ ናይ ጸላኢ ቃላት ጌርካ ምኹናንዮ። ተበዲልና ተወጺዕና ሰብኣዊ ክብርና ተደፊሩ ዜግነታዊ መሰልና ስማዊ ኮይነ፡ ማዕርነታዊ ኣተሓሓዝ ተሓሪሙና፡ ተንኒና ኢሎም ብብዝጥዕሞም ኣገባብ ንዝቃለሱ ዘተባብዕ፡ ንጉድለታት ቀሪቡ ዝርዳእን ዘርድእን ብሱል ደሞክራሲያዊ ኣተሓሳስባ ዘይኮነ፡ እቲ ሓደ ለባም እቲ ካልእ ዓሻ፣ እቲ ሓደ ሓላፍነታዊ እቲ ካልእ ትሕቲ ሃገራዊ ዝሰርዕ ዘይሓጋዚ ኣካይዳኡ። ኣብ ኣሰላላፋ ፖለቲካዊ ሓይልታት ካብ ዘለዎም ዝተዛበዐ ሚዛን ዝብገሱ፡ ንልኡላውነትን ወሳኝነትን እቲ መሰረታዊ ሰብኣዊ መሰሉ ዝተመንጠለ፡ ኣብ ትሕቲ ፍጹም መላኽ ጉጅለ ባርነታዊ ህይወት ዝመርሕ ዘሎ ህዝቢ ጎሰዮም፡ ልኡላውነት ግሉዝ

መሬት ቅድሚት ሰሪያም ዝነጥፍሉ ኢጋጣሚታት ምዕዛብ ውሑድ ኣይኮነን። እዚ ከምዚ ዓይነት ፖለቲካዊ ኣካይዳን ኣመዛዘናን "ቅድሚ ምራኽ መስከብ" ከም ምጽባይ ዝቐጸርዮ።

ኣብ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ዘይተራእዮ ንጹር ናይ ቃልሲ ስልትን ስትራቴጂን፣ ሓላፍነታዊ ስምዒትን ምጽውዋርን፣ ኣብ'ቲ ዘይተወደበ ሓፋሽ ህዝቢ ክረደኣ ትጽቢት ኣይግበርን። ዕማም ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ንገዛእ ርእሶም ኣብ ባሕሪ ድሕረት ጥሒሎም፡ ፈታውን ጸላእን ኣብ ምንጻር እናተማትኡ፡ ደድሕሪ ስምዒት ህዝቢ ምኻድ ኣይኮነን። ህዝቢ ብግዝያዊ ስምዒታዊ ረስኒ ሰኹሩ፡ ካብ ስትራቴጂካዊ ጠቕሙ ወጻኢ ናይ ምኻድ ኣንፈት ኣብ ዘርእዮሉ ኮነ፡ ብናይ ጸላእቲ ውዲታዊ ሽርሕታትን ፋሽሽታዊ ተግባራትን ሰኪሑ፡ ውሽጣዊ ምትእምማን ኣጥፊኡ ተሰፋ ብዝቐረጸ መንፈስ ኣብ ክንዲ ሓባራዊ ናብ ውልቃዊ ዕለታዊ ዋኒኑ ምሕሳብ ኣብ ዝጀመረሉ ኢጋጣሚታት፡ ቅድሚት ተሰለፉ መንገዲ ሓድነትን ሓይልን፣ መንገዲ ቃልስን ዓወትን ብምሕባር ካብ ድንግርግር ኣውጺኡ ፍናን ዝህቡዮ። ኣብዚ ዝሓለፈ ልዕሊ ፍርቂ ዘመን ኣገዛዝኣ ህግደፍ፡ ኣብ ደምበ ደለይቲ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ገዛኢ ኣተሓሳስባን ተግባርን ሒዙ ዝጸንሐን ዘሎን ግን ናይዚ ኣንጻርዮ እንተተባህለ ኣብ ባይታ ንዘሎ ሓቂ ምግላጽ ምበር ድፍረት ኣየስምዕን።

ኣንጻር እንኮ ሰባዊ መንግስታዊ ጉጅለ፡ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝተሰለፉ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ኣብዚ ዝሓለፈ ዓመታት ኣብ ልዕሊ'ቲ ጸረ-ህዝቢ ጉጅለ ዝኾነ ውቅዒት ኣየዕረፉን ማለት ግን ኣይኮነን። ከም'ቲ ክኾኖ ዝግባእ ኣይኮነን ምበር ህግደፍ መን ምጅኑ ኣብ ምቅላዕ ኮነ፡ እና መረጽካ ምህራም ጸኒሑዮ። ኩሉ ውልቃዊ ማሕበራዊ ጠለባቶም ሰዊዖም ንስለ ሓርነታዊ መስል ህዝብታት ምስላጭም ንገዛእ ርእሱ ሓደ ካብ'ቲ ክብሪ ዝግበኦ ውሳኔዮ። ንስለ ምርግጋጽ ሃገራዊ ሰላም፡ ምምጻእ ህዝባዊ ደሞክራሲ፡ ምስፋን ልዕልና ግዝኣተ ሕገ ክብሉ ብዙሓት ናይ ኣካል ምጉዳልን ክቡር መስዋእትን ከፊሎምን ይኸፍሉ ኣለውንዮም።

እዚ ከምዘለዎ ወሲድና፡ ህዝብታት ኤርትራ ካብ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ክረኽቡዎ ዝነበሮም ፖለቲካዊ ትምህርትን ንቕሓትን ብዘኸእል ንጹር ህዝባዊ መስመር፡ ስጡም ውደባን ውሳኔታትካ ናይ ምትግባር ባህልን ተኸቲሎምዶ ክመጽኡ ጸኒሖም እንተተባህሉ ግን መልሱ ኣይፋልዮ። ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ቆይምናሉ ዝብልዎ ዕላማ፡ ንትምክሕቲ፡ ጽባታ፡ ምውልዋል ድሑር ስምዒታት ዝጸዮን፣ ህዝባዊ ውግንናኡ ዝተነጸረ፡ ግሉጽነትን ትካላዊ ተሓታትነት ዘይብሉ፡ ከከም ኩነታቱ ሓንሳብ ጥብቅና ንልኡላውነትን ረብሓን ህዝቢ ዘቐድም፡ ካልእ ግዜ ልኡላውነት ግሉዝ መሬት ቅድሚት ሰሪዑ ሕድሕዱ እናተላተመ ዝኸይድ እንተደኣ ኮይኑ፡ ህዝቢዩ ዘደናግር። ክመጽእ ንዝደለ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ኣብ ሓጺር ግዜን ውሑድ መስዋእትን ከይመጽእ ኣሉታዊ ተራ ዝጸወትዮ ይኸውን። ግዜ ብዝወሰደ ቁጽሪ ንገዛእ ርእሱ ካብ'ቲ ይቃለሱሉ ኣለኹ ዝብሎ ህዝቢ እናተነጸለ ስለ ዝኸይድ ከኣ፡ ዕድመ ምልኪ ይነውሕ። ብተግባር ኣብ ባይታ ኮይኑ ዘሎ ድማ ንሱዮ።

ምኽንያቱ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ህግደፍ ናይ ኩሉ ጸላኢዮ እናበሉ ዝገቡንሱ፡ ማሕበራዊ መሰረቶም ዘየነጸሩ እንተኾይኖም፡ ብሰብኣውነትና ብመንነትና ተጓኒና ተበዲልና ዝብሉ ወገናት ንዘልዕልዎ ሕቶ መሰረታዊ ሰብኣውን ደሞክራሲያውን መሰልን ንዝኸተልዎ መልክዕ ውደባን ብሓላፍነት ዘየተኣናግዱ እንተደኣ ኮይኖም፡ ገለ ጸገም ከም ዘለዎም ኣየማትእን። ብጸላኢ ኣንጻር ናይ ለውጢ ሓይልታት ዝግበር ናይ ጠቕኑ ወፍሪ፡ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ንቃለስ ኣለና ዝብሉ ኣካላት ከም ዘለዎ ዝደግምዎ እንተደኣ ኮይኖም እቲ ዝኸፍኦ ዕንቅፋት ናይ ለውጢዮ። ፖለቲካዊ ውግንና ማሕበራዊ መሰረቱ ዝተነጸረ እንተዘይኮይኑ፡ ኣብ ክንዲ ብባህርን ተግባርን ወገን ብዱላት ኮይንካ ምርካብ፡ ንብዱላት መለስካ ምብዳል፡ ደሞክራሲያዊ ኣተሓሳስባ ዝሰፍሓሉ ዝገልብተሉ ባይታ ንምፍግር ኣወንታዊ ተራ ኣብ ክንዲ ምጽዋት፡ ብኣካል ካብ መላኺ ጉጅለ ተፈሊኻ፡ ብተሓሳስባ ነቲ ንሱ ዝብሎ ምድጋም፡ መሰለይ ኢሉ ንዝሓትት ዜጋ ክሸቐረር ምግባር፡ ደረጃ ብደረጃ ኣምር ደሞክራሲያዊ ኣረኣኢያ ኣብ ዜጋታት ከይሰርጽ ምዕንቃፍዮ።

እዚ ከምዚ ዓይነት ዝተደዋወሰ ኣረኣኢያ በሰላልፋ ደረጃ ብግቡእ ተነጺሩ ደደምበኡ ከይሓዘ፡ ብመጽናዕቲ ብውጥን ብውህደት ዘይኮነ፡ ከከም ኩነታቱ ብዝመስል መልክዑ ኣለኹ ንማለት ድምጽኻ ምስማዕ፡ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፍታትን ብሓፈሹ፡ መሪሕነታዊ ኣካላት ከኣ ብፍላይ እንታይ ረኺብዎም ዘብልን ዘተዓዛዝብንዮ።

ሻብዓይ ክፋሉ ይቕጽል፡-

ብሓልዮት ደሞክራሲያዊ ግንባር ሓድነት ኤርትራ ዝፍኖ፡ ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 03-10-2018

